

16. Slovenski lovski dan: »Posegi v življenjski prostor divjadi«
Ljubljana, Biotehniška fakulteta, 15. november 2025

Vplivi vetrnih elektrarn na prostoživeče živali: pregled raziskav

Zarja Platovšek¹, Filip Lah, Katarina Flajšman²

¹ Fakulteta za varstvo okolja, Trg mladosti 7, Velenje

² Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Politike po svetu spodbujajo prehod na obnovljive vire energije, zlasti vetrno energijo, zato se površina, ki jo zasedajo vetrne elektrarne, hitro povečuje. Posledično bodo do leta 2030 v nekaterih državah EU vetrne elektrarne obsegale več kot 10 % kopenske površine. Tak obseg infrastrukturnih posegov lahko pomembno vpliva na biotsko raznovrstnost tako na lokalni kot tudi na regionalni ravni. Negativni vplivi vetrnih elektrarn so lahko neposredni (npr. uničenje in fragmentacija habitata) ali posredni (npr. spremembe v medvrstnih odnosih), pregled obstoječe literature pa kaže, da se odzivi posameznih vrst razlikujejo glede na ekološko nišo in stopnjo prilagodljivosti.

Vetrne elektrarne povzročajo različne oblike motenj, ki lahko pri nekaterih vrstah povzročijo spremembe v vedenju, fiziologiji ali rabi prostora. Več raziskav je pokazalo, da se nekateri veliki sesalci, npr., volk (*Canis lupus*), evropska srna (*Capreolus capreolus*), navadni jelen (*Cervus elaphus*) in severni jelen (*Rangifer tarandus*), območju gradnje izogibajo, po koncu del pa se lahko na novo infrastrukturo postopno privadijo. Kljub temu so v nekaterih primerih zaznali dolgotrajne negativne učinke tudi v fazi obratovanja, npr. zmanjšano uporabo habitatov, premike domačih okolišev ali upad populacijske gostote v bližini vetrnih turbin. Poleg sprememb v rabi prostora se pri nekaterih vrstah pojavljajo tudi fiziološki odzivi, zlasti povišane ravni stresnih hormonov. Tako imajo osebkı srnjadi in jazbeci (*Meles meles*), ki živijo v bližini vetrnih polj, povišane ravni kortizola, kar lahko privede do oslabljenega imunskega sistema ter povečane dovzetnosti za bolezni.

Na prostoživeče živali lahko vplivata tudi hrup in vizualna motnja, ki nastaneta pri obratovanju vetrnih turbin. Predvsem nizkofrekvenčni zvok, ki se prenaša na večje razdalje, lahko moti komunikacijo med osebki, povzroča stresni odziv in zmanjšuje sposobnost zaznavanja plenilcev, vizualni učinki rotirajočih lopatic pa lahko dodatno vplivajo na vrste, občutljive na gibanje. Poleg neposrednih vplivov turbin ima pomembno vlogo tudi spremljevalna cestna infrastruktura, ki povzroča izgubo in fragmentacijo habitatov, hkrati pa omogoča lažjo dostopnost ljudi do prej odmaknjenih območij. Čeprav ceste povečujejo motnje, pa lahko zlasti za plenilce v določenih primerih delujejo tudi kot migracijski koridorji.

Vplivi vetrnih elektrarn na prostoživeče živali so torej večplastni, vrstno specifični in odvisni od faze gradnje/obratovanja ter velikosti samega posega. Kljub posameznim prilagoditvam nekaterih vrst rezultati večine raziskav opozarjajo na potrebo po premišljenem umeščanju vetrnih elektrarn v prostor, zlasti v območjih z občutljivimi vrstami ali ogroženimi populacijami.

Ključne besede: obnovljivi viri energije, vetrne elektrarne, prostoživeče živali, motnja, prostorsko načrtovanje

Prispevek je nastal v sklopu ciljnega raziskovalnega projekta (CRP, V4-2412), ki ga financirata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Javna agencija za raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Lovska zveza *Slovenije*

STROKOVNO-ZNANSTVENI SVET LZS

16. SLOVENSKI LOVSKI DAN

Posegi v življenjski prostor divjadi

ZBORNİK IZVLEČKOV

Ljubljana

15. november 2025

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Lovska zveza *Slovenije*

16. Slovenski lovski dan: »Posegi v življenjski prostor divjadi«
Ljubljana, Biotehniška fakulteta, 15. november 2025

Naslov publikacije/Publication title: 16. Slovenski lovski dan: Posegi v življenjski prostor divjadi, Zbornik
izvlečkov/16th Slovenian Hunting Day: Interventions in the Wildlife
Habitat, Book of Abstracts

Založil/Published by: Lovska zveza Slovenije, Hunters Association of Slovenia, 2025